

ПРОБЛЕМИ ПЛАНУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УКРАЇНІ

Продовжуючи дослідження проблеми місцевих бюджетів в Україні [1] звертаємо увагу на проблему планування й виконання планів щодо місцевих бюджетів. Проблема планування й виконання місцевих бюджетів є достатньо давньою. В той же час вона завжди буде зберігати свою актуальність, оскільки зміни в економіці, у соціальній сфері вимагатимуть, як показує світовий досвід, збільшення фінансових ресурсів для потреб суспільства, бюджетної сфери зокрема, а відтак корекції не лише кількісних показників бюджетів, але й процесу планування. Ця проблема має історичне коріння, а тому розв'язання її можна очікувати тільки з великим плином часу і змінами не лише у процедурах планування, а головне в оволодінні персоналом, який формує та реалізує бюджетні плани, сучасних методик і відношення до зазначеного процесу. Не в останню чергу слід відзначити роль фактору достатності фінансових ресурсів. Недостатність фінансових ресурсів безперечно спрощує процес складання бюджету, натомість надто ускладнює узгодження напрямів спрямування коштів. Тільки на перший погляд здається легким процес планування при майже необмежених фінансових ресурсах. Проте, великий обсяг ресурсів викликає також великий обсяг планових розрахунків. При цьому структурувати бюджет за видами економічної діяльності також складно. Метою стабілізації бюджетного планування є забезпечення безперервного й оптимального, з позиції громадянського суспільства, функціонування державних і місцевих органів влади та управління.

Місцеві фінанси завжди були основою укріплення органів місцевого самоврядування. Водночас вдосконалення організування роботи фінансових органів сприяє фінансовому підсиленню соціально-економічних проектів місцевих органів влади. В економіці України відбуваються певні зміни. Вони викликають необхідність уточнення процедур у бюджетній діяльності, зокрема щодо планування. Окрім того українська економіка інтегрується, хоча й повільно та з певними проблемами, до європейської економіки, що ставить певні вимоги й до місцевих фінансів [2]. Децентралізація, що визнається переважною більшістю фахівців достатньо ефективною у порівнянні з іншими реформами, позначилась також щодо бюджетів. Проте, як виявилось, реформа децентралізації загострила необхідність дослідження нових специфічних обставин формування бюджетів місцевими органами влади [3; 4]. Змінюються умови функціонування органів місцевої влади, і разом з ними виникають проблеми фінансування соціальної інфраструктури в процесі бюджетної децентралізації [5]. Особливої уваги на сучасному етапі потребують питання організування фінансів об'єднаних територіальних громад (ОТГ).

Сказане вище вказує на різні напрями дослідження місцевих фінансів і місцевих бюджетів, що дає можливість зробити такі висновки. По перше, досліджувана проблема є багатоаспектною; по друге, місцеві фінанси і бюджети, зокрема, зазнають впливів з боку внутрішніх і зовнішніх фінансово-економічних факторів; по третє, з метою вчасного реагування на ці впливи і корегування бюджетного процесу необхідно проводити неперервні дослідження, моніторинг змін зазначених факторів і величин впливів.

Зіставлення загальних планових й фактичних видатків, проведених за рахунок власних надходжень бюджетних установ місцевих бюджетів Львівської області у 2013-2017 роках дає можливість побачити й проаналізувати такі дані (табл. 1.).

В цілому внаслідок аналізу рівня виконання плану видатків, проведених за рахунок власних надходжень бюджетних установ місцевих бюджетів Львівської області за період 2013-2017 рр. можна зазначити перший позитивний висновок - бюджетні плани виконувались. Другий позитивний висновок – це зростання обсягів бюджетного фінансування у цей період. Проте варто зазначити й певний недолік, що полягає у надто великих процентах перевиконання планових завдань.

**Розрахунок рівня виконання плану видатків, проведених
за рахунок власних надходжень бюджетних установ місцевих бюджетів Львівської області
за період 2013-2017 років**

Показники	Од. виміру	Суми видатків за роками				
		2013	2014	2015	2016	2017
План	тис. грн.	205088	221960	290214	431526	479698
Факт	тис. грн.	263184	337124	515493	516298	622765
Процент виконання плану*	%	128,33	151,89	177,63	119,64	129,82

*Розрахунки виконано авторами.

Звичайно, зростання власних надходжень до бюджетних установ є беззаперечно позитивним явищем. Воно певною мірою пояснює перевиконання планів видатків. Однак, виявлені в процесі аналізу занижені планові показники слід вважати недоопрацюванням працівників, які відповідають за складання і якість планів. Такий недолік необхідно усувати у подальших періодах. Заниження планових сум власних надходжень в окремих галузях може призводити до зайвих запитів щодо трансфертів з місцевих бюджетів і негативно впливати на інші галузі, від яких відволікаються кошти.

Підбиваючи підсумки слід констатувати таке. Аналіз виконання планів з видатків, проведених за рахунок власних надходжень бюджетних установ місцевих бюджетів Львівської області, свідчить не лише про зростання зазначених надходжень, але й про недоліки у плановій роботі відповідних бюджетних установ, що вимагає вдосконалення.

1. Алексєєв І, Демків О., Грица С. Видатки місцевих бюджетів в частині власних надходжень бюджетних установ / Формування ринкової економіки в Україні. ISSN 2078-5860. – 2018. – Вип. 40, частина 1.– С. 3-11. 2. Серьогін С.С. Реформування місцевих фінансів в умовах євроінтеграції / С.С. Серьогін // Регіональне та муніципальне управління, № 4-5 (30-31) квітень-травень 2016. С. 87-96. 3. Міценко Л.О. Формування і використання коштів місцевих бюджетів України в умовах децентралізації: теорія і практика / Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». www.economy.nauka.com.ua | № 1, 2018. 4. Онищенко С.В., Величко Ю.Є. Місцеві бюджети: проблеми їх наповнення та особливості використання в умовах бюджетної децентралізації / С.В. Онищенко, Ю.Є. Величко // Молодий вчений, № 5 (45), травень 2017. – С. 689-693.

І.В. Алексєєв, А.В. Мазур
Національний університет «Львівська політехніка»

МЕХАНІЗМИ ФІНАНСУВАННЯ ПРОЕКТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Довгострокові цілі, викладені у Паризькій Угоді, прийнятій на 21-й конференції сторін рамкової конвенції ООН зі зміни клімату, дають право стверджувати про необхідність налагодження механізму переходу на відновлювальні джерела енергії та поступової відмови від використання викопного палива. Важливим питанням для вирішення є розроблення також ефективного механізму фінансування заходів з переходу країни на відновлювальні технології, принципи економного енергоспоживання та збереження екологічного стану довкілля. Для налагодження механізму фінансування необхідних заходів з виконання Україною своїх зобов'язань як сторони Рамкової Конвенції ООН, першочерговим є виокремлення можливих шляхів залучення коштів. Зокрема, до них слід віднести наступні.

По-перше, одним з шляхів фінансування є міжнародне співробітництво. Зокрема, стаття 6 Паризької угоди [1] присвячена міжнародному співробітництву країн задля скорочення викидів парникових газів. Така співпраця передбачає наслідування основних ринкових принципів